

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра зовнішньоекономічної діяльності

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **ВПЛИВ ЗАХОДІВ ТАРИФНОГО ТА НЕТАРИФНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ НА МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС**

Виконала: здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти групи 4МЕВ
спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини»
освітньо-професійної програми «Міжнародний
бізнес»

Степанова В.І.

(прізвище та ініціали)

Керівник : Фомішина В.М.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2024 року

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на тему «Вплив заходів тарифного та нетарифного регулювання на міжнародний бізнес» містить 72 сторінок, 11 таблиць, 5 рисунків. Перелік посилань нараховує 93 найменування.

Метою дослідження є: дослідження теоретичних положень та розробка оцінка впливу тарифних та нетарифних методів регулювання світової торгівлі в міжнародному бізнесі.

Об'єктом дослідження є: засоби тарифного та нетарифного регулювання.

Предметом дослідження є: теоретико-методичні та практичні аспекти застосування тарифно-нетарифного регулювання у міжнародному бізнесі.

У роботі для досягнення поставленої мети було використано такі **методи дослідження**: прогнозування обсягів світової торгівлі при аналізі тарифних та нетарифних методів регулювання, теоретичні (аналіз, систематизація, узагальнення), табличний, графічний. Було застосовано статистичні методи дослідження числових даних: вертикальний (структура показників) та горизонтальний (динаміка показників) аналіз, регресійний аналіз.

Висновки та рекомендації роботи можуть знайти конкретну реалізацію при прогнозуванні обсягів світової торгівлі на основі тарифних і нетарифних обмежень.

Можливими напрямками продовження досліджень може бути вплив застосування екологічних стандартів на світову торгівлю.

Ключові слова: світова торгівля, тарифні заходи регулювання торгівлі, нетарифні бар'єри в торгівлі, санітарні та фітосанітарні заходи, технічні бар'єри в торгівлі, угода про вільну торгівлю, Світова організації торгівлі митний тариф, нетарифні методи, ліцензування та квотування, сертифікація товарів.

ABSTRACT

The qualification work of the first (bachelor) level of higher education on the topic «The impact of tariff and non-tariff regulation measures on international business» contains 72 pages, 11 tables, 5 figures. The list of references includes 93 names.

The aim of the project is the study of theoretical provisions and the development of an assessment of the impact of tariff and non-tariff methods of regulating world trade in international business.

The research object is: tools of tariff and non-tariff regulation.

The subject of the study theoretical, methodological and practical aspects of the application of tariff and non-tariff regulation in international business..

The project used the following **methods**: forecasting the volume of world trade in the analysis of tariff and non-tariff regulation methods, theoretical (analysis, systematization, generalization), tabular, graphic. Statistical methods of numerical data research were applied: vertical (structure of indicators) and horizontal (dynamics of indicators) analysis, regression analysis.

Conclusions and recommendations of work can be concretely implemented in forecasting world trade volumes based on tariff and non-tariff restrictions.

The possible areas of further research can be the impact of the application of environmental standards on world trade.

Keywords: world trade, tariff measures of trade regulation, non-tariff barriers to trade, sanitary and phytosanitary measures, technical barriers to trade, free trade agreement, World Trade Organization customs tariff, non-tariff methods, licensing and quotas, product certification.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТАРИФНО-НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ	10
1.1. Загальні підходи та система регулювання експортно-імпортних операцій в міжнародному бізнесі	10
1.2. Міжнародне регулювання та вплив тарифних інструментів на світову торгівлю у міжнародному бізнесі	19
1.3. Види нетарифного регулювання та вплив на розвиток міжнародних торговельних потоків	30
Висновки до розділу 1.....	40
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТАРИФНОГО ТА НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ	42
2.1. Аналіз впливу тарифного та нетарифного регулювання у міжнародних економічних відносинах на розвиток світового експорту	42
2.2. Аналіз особливостей тарифного та нетарифного регулювання у країнах Європейського Союзу	52
2.3. Реалізація засобів нетарифного регулювання в Україні	61
Висновки до розділу 2.....	67
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. З розвитком світової економіки і зростанням міжнародної торгівлі зростає потреба у встановленні ефективних правил і механізмів, які б забезпечували рівні умови для всіх учасників міжнародного бізнесу.

Розвиток міжнародної торгівлі в сучасному світі зустрічається з рядом проблем, серед яких можна виділити наступні, які пов'язані із регулюванням у міжнародних економічних відносинах: проблеми дисбалансу в зовнішньоекономічних відносинах: зростання дисбалансу в торговому балансі між країнами, деякі країни мають великий дефіцит в зовнішньої торгівлі, тоді як інші мають великий експорт; несправедливість торгових відносин: відсутність взаємної вигоди у торгівлі, коли країни, які експортують товари, отримують вигоди, а ті, які імпортують, не отримують або навіть зазнають збитків; проблеми з правами інтелектуальної власності: незаконне використання технологій та знань, крадіжки дизайнів та брендів, порушення авторських прав.

Ці проблеми вимагають дослідження впливу тарифних та нетарифних методів регулювання у міжнародному бізнесі для забезпечення сталих та справедливих торгових відносин між країнами. Національні та міжнародні організації працюють над вирішенням цих проблем шляхом введення різноманітних інструментів та політик, таких як: встановлення митних бар'єрів; політики державної підтримки внутрішнього виробництва; угоди про вільну торгівлю; регулювання прав інтелектуальної власності; політики збереження довкілля; створення міжнародних стандартів та норм, які сприяють створенню сприятливого середовища для розвитку міжнародного бізнесу та захисту прав споживачів.

Незважаючи на існуючі міжнародні угоди та організації, які регулюють торгівлю між країнами, існують численні проблеми, які потребують уваги та вирішення. До них відносяться нерівні умови доступу до ринків,

дискримінація товарів, порушення прав інтелектуальної власності, недостатність захисту від демпінгу та субсидій, тарифні та нетарифні перешкоди у торгівлі тощо.

Теоретико-методологічною основою дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з проблем розвитку міжнародних торговельно-економічних відносин: Андрущенко В., Бережнюк І., Василик О., Войцещук А., Воронова Л., Данілов О., Іванов Ю., Крисоватий А., Кучерявенко М., Мельник П., Молдован О., Онисько С., Опарін В., Пасічник Ю., Педь І., Сідельникова Л., Тарангул Л., Таранов І., Федосов В., Юрій С.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних положень та розробка оцінка впливу тарифних та нетарифних методів регулювання світової торгівлі в міжнародному бізнесі.

Із мети дослідження випливають такі **завдання**:

- визначити загальні підходи та система регулювання експортно-імпортних операцій в міжнародному бізнесі;
- охарактеризувати принципи регулювання та вплив тарифних інструментів на світову торгівлю у міжнародному бізнесі;
- дослідити види нетарифного регулювання та їх вплив на розвиток міжнародних торговельних потоків;
- проаналізувати вплив тарифного та нетарифного регулювання у міжнародних економічних відносинах на розвиток світового експорту;
- провести аналіз особливостей тарифного та нетарифного регулювання у країнах Європейського Союзу;
- визначити шляхи реалізація засобів нетарифного регулювання в Україні.

Об'єктом дослідження даної роботи є засоби тарифного та нетарифного регулювання.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні аспекти застосування тарифно-нетарифного регулювання у міжнародному бізнесі.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети й виконання

завдань у роботі використано низку загальнонаукових і спеціальних методів, а саме: методи індукції та дедукції – для розгляду понять «тарифне регулювання» та «нетарифне регулювання»; спостереження й узагальнення – для визначення розвитку методів захисту внутрішніх ринків у міжнародному бізнесі; статистичний та графічний методи – для аналізу впливу тарифних і нетарифних методів на обсяги світової торгівлі, причинно-наслідковий метод і метод експертної оцінки; методи системно-структурного аналізу, регресійний метод.

Практична значущість. Висновки та рекомендації роботи можуть знайти конкретну реалізацію при прогнозуванні обсягів світової торгівлі на основі тарифних і нетарифних обмежень.

Апробація результатів роботи. Основні практичні результати дослідження доповідались на: XIX Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Професійне становлення молоді в умовах інтеграційного розвитку України» із тезами: «Прогнозування впливу тарифного та нетарифного регулювання у міжнародних економічних відносинах на розвиток світового експорту».

Робота складається зі вступу, 2 розділів, висновків; містить 72 сторінки тексту, 5 рисунків, 1 таблиць. Список джерел налічує 93 найменувань джерел.